

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
«НІЖИНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВІДДІЛЕННЯ ТЕХНІЧНО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ СИСТЕМ ТА ЗАСОБІВ АВТОМАТИЗАЦІЇ
КАФЕДРА АВТОМАТИЗАЦІЇ ТА ЕЛЕКТРОІНЖЕНЕРІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчально-
виховної роботи

Т.В.Шейн
«30» 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БЕЗПЕКА ПРАЦІ І ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»

Спеціальність (освітня програма) 151 «Автоматизація та комп'ютерно-
інтегровані технології»

Робоча програма «Безпека праці і життєдіяльності» розроблена для студентів спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»

Розробник: Шкодин А.В., к.пед.н., викладач кафедри автоматизації та електроінженерії

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри автоматизації та електроінженерії

Протокол від "29" 08 2019 р. № 1

Завідувач кафедри В.Г.Кістень (В.Г.Кістень)

"29" 08 2019 р.

Схвалено начальсько-методичною радою відділення технічно-енергетичних систем та засобів автоматизації

Протокол від «29» 08 2019 р. № 1.

Голова навчально-методичної ради О.Г.Ландик (О.Г.Ландик)

«29» 08 2019 р.

Опис навчальної дисципліни «БЕЗПЕКА ПРАЦІ І ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»

Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Галузь знань	0502 «Автоматика та управління»
Спеціальність	151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Бакалавр
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	60
Кількість кредитів ECTS	2
Кількість змістових модулів	2
Форма контролю	Залік – 1 семестр
Показники навчальної дисципліни для денної, заочної форм навчання	
Рік підготовки	1
Семестр	1
Лекційні заняття	16
Семінарські, практичні заняття	14
Лабораторні заняття	-
Самостійна робота	30
Індивідуальні завдання	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	2

Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліни, що передують вивченню дисципліни	Дисципліни, в яких використовуються матеріали дисципліни
Шк. курс ОБЖД	Виконавчі механізми систем керування
Шк. курс біологія	Електротехнології в АПК
Шк. курс хімія	Технічні засоби автоматизації
Шк. курс фізика	Електроніка і мікропроцесорна техніка

Структура навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин 5 семестр				
	всього	лекції	практ. роботи	лабор. роботи	сам. робота
Змістовий модуль 1. ПРАВОВЕ І НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ					
1. Законодавство України пр охорону праці.	6	2			4
2. Організація служби охорони праці на підприємстві.	6	2			4
3. Організація розслідування нещасних випадків на виробництві.	8	2	2		4
4. Організація навчання з охорони праці.	8	2	2		4
Усього за змістовий модуль 1:	28	8	4		16
Змістовий модуль 2. ОСНОВИ ВИРОБНИЧОЇ САНИТАРІЇ					
1. Травматизм у сільському господарстві. Причини, профілактика.	8	2	2		4
2. Шкідливі фактори виробничого середовища.	6	2	2		2
3. Вибір засобів індивідуального захисту для працівників АПК.	8	2	2		4
4. Основи електробезпеки та пожежної безпеки. Долікарська допомога	10	2	4		4
Усього за змістовий модуль 2:	32	8	10		14
Усього:	60	16	14		30

Теми практичних (семінарських) занять

1. Опрацювання основних законів з питань охорони праці. Вивчення СУОП підприємства.
2. Розслідування нещасних випадків та професійних захворювань.
3. Складання інструкцій з охорони праці.
4. Розрахунок контурного захисного заземлення.
5. Визначення категорій приміщень за пожежовибухонебезпечністю.
6. Вивчення будови, призначення і використання вогнегасників (первинних засобів пожежогасіння).
7. Долікарська допомога при різних видах вражень та травмувань.
8. Порядок дій у разі виникнення небезпечних явищ.

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою курсу «Безпека праці і життєдіяльності» є теоретико-практична підготовка спеціалістів, які б могли на основі отриманих знань та навичок створити безпечні умови праці для працівників АПК. Робоча програма з дисципліни розрахована на 60 годин і складається із 8 тем, які охоплюють навчальний матеріал: 16 години від загального обсягу відводяться на аудиторні заняття лекційного типу, 14 годин – на практичні (семінарські) заняття.

У процесі навчання дисципліни використовуються форми контролю:

- поточний контроль: усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), виконання практичних завдань; контрольних робіт; виконання практичних робіт.
- підсумковий контроль: залік.

3. Очікувані результати навчання з дисципліни

Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, уміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого

рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику.

Здобувач вищої освіти повинен вміти враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень. Вміти логічно опрацьовувати отриману інформацію з різних джерел. Вміти використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Майбутній фахівець повинен мати наступні компетенції:

Навички здійснення безпечної діяльності

Здатність зберігати та примножувати моральні,

культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

4. Критерії оцінювання

Критерії оцінки виконання навчальних завдань є одним з основних способів перевірки знань, умінь і навичок студентів з дисципліни «Безпека праці і життєдіяльності». При оцінці завдань за основу слід брати повноту і правильність їх виконання.

Поточний контроль		Рейтинг з навчальної роботи $R_{НР}$	Рейтинг з додаткової роботи $R_{ДР}$	Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2			
0-100	0-100	0-90	0-10	0-5

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний коледж» та «Положення про екзамени та заліки у ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний коледж» навчальний матеріал дисципліни «Безпека праці і життєдіяльності» поділено на 2 змістові

модулі.

Оскільки форма контролю дисципліни є залік, то рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою. Він складається із рейтингу з навчальної та додаткової робіт та штрафних балів. Кожний змістовий модуль теж оцінюється за 100-бальною шкалою.

Рейтинг з додаткової роботи становить від 0 до 10 балів і рейтинг штрафний (з від'ємним знаком) - до 5 балів.

Рейтинг студента з навчальної роботи $R_{НР}$ визначається за формулою

$$R_{НР} = \frac{0,9 \cdot (R_{ОМ}^{(1)} \cdot 0,9 + R_{ОМ}^{(2)} \cdot 1,1)}{2} + R_{ДР} - R_{ШТР},$$

де $R_{ОМ}^{(1)}$, $R_{ОМ}^{(2)}$ – рейтингові оцінки відповідно 1-го, 2-го змістового модулів за 100-бальною шкалою;

0,9 та 1,1 – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для кожного змістового модуля;

2 – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни;

$R_{ДР}$, $R_{ШТР}$ – відповідно рейтинг з додаткової роботи і рейтинг штрафний.

Рейтинг з додаткової роботи $R_{ДР}$ визначається викладачем і надається студентам рішенням циклової комісії за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$ визначається викладачем і вводить рішенням циклової комісії для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи.

Рейтинг студентів, які не мають додаткових та штрафних балів розраховується за формулою:

$$R_{ДИС} = R_{НР} \cdot 0,9$$

Рейтинг студента з атестації R_{AT} виставляється якщо вчитано не менше 16 годин навчального матеріалу дисципліни і визначається або за 100-бальною шкалою або позначенням **а/на** (атестовано/неатестовано).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

за національною шкалою

на етапах проміжного та підсумкового контролю з дисципліни

«Безпека праці і життєдіяльності»

Проміжний контроль знань студентів здійснюється регулярно на лекційних і практичних заняттях шляхом їх опитування з пройденого матеріалу. Підсумковий контроль знань здійснюється **на заліку**.

Оцінка **"Відмінно"** виставляється студенту, який протягом семестру систематично працював, на екзамені показав різнобічні та глибокі знання програмного матеріалу, вміє вільно виконувати завдання, що передбачені програмою, засвоїв основну та знайомий з додатковою літературою, відчуває взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їх значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності в розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка *"Добре"* виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав стійкий характер знань з дисципліни і здатний до їх самостійного поповнення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка *"Задовільно"* виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки у відповіді на екзамені та при виконання екзаменаційних завдань, але володіє необхідними знаннями для їх подолання під керівництвом науково-педагогічного працівника.

Оцінка *"Незадовільно"* виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги науково-педагогічного працівника використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

5. Засоби оцінювання та діагностування

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання дисципліни «Безпека праці і життєдіяльності» є залік, реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, презентації та виступи на наукових заходах.

6. Методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

1. Плакати, довідники, мультимедійні презентації.
2. Документальні фільми про надзвичайні ситуації.

7. Рекомендована література

Основна література

1. Конституція України, 1996.
2. Кодекс законів про працю України.

3. Закон України «Про охорону праці», 2003.

4. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», 1999.

5. Безпека праці та життєдіяльності/ Піскунова Л.Е., Прилипко В.А., Зубок Т.О. К.: ЦП "Компринт", 2017.-444с. - 28,8 д.у.а.

Додаткова

1. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

2. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки».

3. Закон України «Про пожежну безпеку».

4. Кримінальний кодекс України.

5. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці на підприємстві». Затверджене Наказом Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.

6. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Затверджене Наказом Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.

7. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Затверджене Наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.

8. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Затверджене Наказом Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.

9. НАПБ Б.02.005-2003 «Типове положення про інструктажі, спеціальне навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки на підприємствах, в установах та організаціях України». Затверджене Наказом МНС України від 29.09.2003 р. № 368.

10. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Затверджене Наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.

11. НПАОП 0.00-4.01-08 «Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту». Затверджене Наказом Держгірпромнагляду від 24.03.2008 р. № 53.

12. НПАОП 0.00-3.01-98 «Типові норми безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам сільського та водного господарства». Затверджені Наказом Держгірпромнагляду від 10.06.1998 р. № 117 із змінами від 12.10.2009 р. № 169.

13. НПАОП 01.1-1.01-00 «Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві» Затверджені наказом Мінпраці України від 11.08.2000 р. № 202 .

14. НПАОП 01.2-1.10-05 «Правила охорони праці у тваринництві. Велика рогата худоба». Затверджені Наказом Держнаглядохоронпраці України від 06.12.2004 р. № 268.

15. НПАОП 01.2-1.09-05 «Правила охорони праці у тваринництві. Свинарство». Затверджені Наказом Держнаглядохоронпраці України від 06.12.2004 р. № 269.

16. НПАОП 01.2-1.03-08 «Правила охорони праці у птахівництві». Затверджені Наказом Держнаглядохоронпраці України від 06.10.2008 р. № 213.

17. НПАОП 01.2-1.02-51 «Правила безпеки при утриманні та випробуванні племінних коней на іподромах». Затверджені Наказом Мінсільгоспу СРСР від 24.09.1951 р.

18. НПАОП 01.50-1.04-98 «Правила охорони праці для господарств звіринництва». Затверджені наказом Держнаглядохоронпраці України від 27.05.1998 р. № 96.

19. НПАОП 01.41-1.08-82 «Правила безпечного застосування рідкого аміаку в сільському господарстві». Затверджені Наказом Мінсільгоспу СРСР від 28.09.1982 р.

20. НПАОП 0.00-1.04-07 «Правила вибору та застосування засобів індивідуального захисту органів дихання». Затверджені Наказом Держгірпромнагляду України від 28.12.2007 р. № 331.

Internet-джерела

1. [Верховна Рада України](http://www.rada.kiev.ua) <http://www.rada.kiev.ua> .
2. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
3. [Міністерство екології та природних ресурсів України](http://www.menr.gov.ua/) <http://www.menr.gov.ua/>.
4. [Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи](http://www.mns.gov.ua/) <http://www.mns.gov.ua/>.
5. [Рада національної безпеки і оборони України](http://www.rainbow.gov.ua/) <http://www.rainbow.gov.ua/>.
6. Новини про поточні події у світі, в т. ч. про надзвичайні ситуації <http://www.100top.ru/news/> (російською мовою).
7. Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території <http://www.scgis.ru/russian/>.
8. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру <http://chronicl.chat.ru/>.
9. Офіційний сайт Американського вулканологічного товариства <http://vulcan.wr.usgs.gov/> (англійською мовою).
10. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України <http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm>.
11. <http://www.dnop.kiev.ua> - Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держпраці).
12. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

